บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเชิงปฏิบัติการ (Operational study) ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพจำนวน 3 ราย และผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง จำนวน 30 ราย รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2553

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) เครื่องมือดำเนินการศึกษา ได้แก่ แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง ซึ่งผู้ศึกษาประยุกต์จาก แนวปฏิบัติทางการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการดูแลตนเองสำหรับผู้ที่เป็นความดันโลหิตสูงซึ่งพัฒนาโดย มยุรี มูลสวัสดิ์ (2548) และคู่มือการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง ซึ่งผู้ศึกษาได้นำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้เหมาะสม และนำไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 รายก่อนนำไปใช้จริง และ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความสามารถในปฏิบัติการเพื่อการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงก่อนและหลังการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก ของดุษฎี พงศ์อุดม (2549) ผู้ศึกษานำไปทดสอบความเชื่อมั่นซ้ำกับผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงที่มารับบริการที่คลินิกโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลนครพิงค์จำนวน 10 ราย จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 เครื่องวัดความดันโลหิตชนิดปรอทที่ได้รับการเปรียบเทียบค่ามาตรฐานโดยศูนย์วิศวกรรมการแพทย์เชียงใหม่ ซึ่งจะมาทำการเปรียบเทียบค่ามาตรฐานเครื่องมือทางการแพทย์ให้แก่โรงพยาบาลนครพิงค์ เชียงใหม่เป็นประจำทุก 3 เดือน

การนำแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงมาใช้ อิงตามกรอบแนวคิดของการนำหลักฐานเชิงประจักษ์

และแนวปฏิบัติไปใช้ในคลินิกของสภาวิจัยทางสุขภาพและการแพทย์แห่งชาติ ประเทศออสเตรเลีย (NHMRC, 2000) ประกอบด้วยกระบวนการ PDSA 1 วงจร ซึ่งเป็น ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นวางแผนงาน 2) ขั้นปฏิบัติการ 3) ขั้นเรียนรู้ และ 4) ขั้นปรับปรุงงาน

การประเมินประสิทธิผลของการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปใช้ประกอบด้วยการประเมินดังต่อไปนี้ ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง ความดันโลหิตของผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง ความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพต่อการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก และความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงต่อการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิก เมื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง หลังการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิกสูงกว่าก่อนการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

2. ความดันโลหิตขณะหัวใจบีบตัวหลังการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิกต่ำกว่าก่อนการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

3. ความดันโลหิตขณะหัวใจคลายตัวหลังการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิกต่ำกว่าก่อนการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

4. ความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพต่อการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกอยู่ในระดับมาก

5. ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงต่อการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิกอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ควรนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปใช้ในหน่วยงานอื่น เช่น แผนกผู้ป่วยใน หรือการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกเข้าสู่กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง อีกทั้งควรมีการติดตาม ดูแล กำกับ และนิเทศงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความต่อเนื่องของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในคลินิกโรคความดันโลหิตสูงในระยะยาวต่อไป

2. ควรมีการศึกษาผลลัพธ์ของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกในการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง ด้านอื่นๆ เช่น การกลับมารักษาซ้ำด้วยภาวะแทรกซ้อนของโรคความดันโลหิตสูง ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล เป็นต้น

3. ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกซ้ำทุก 3-5 ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลใหม่ๆ ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับหน่วยงานต่อไป